

Ingrid Pramling Samuelsson och Ingegerd Tallberg Broman: Begränsa inte förskolan till kuddrummet

skolaochsamhalle.se/flode/skola/ingrid-pramling-samuelsson-och-ingegerd-tallberg-broman-begransa-inte-forskolan-till-kuddrummet

18 februari 2019

SKOLA & SAMHÄLLE [S.O.S]

Skola och Samhälle

Inlagd av Magnus Hultén på måndag, februari 18, 2019 · 5 Kommentarer

Förskolan har gedigen erfarenhet av att motarbetas, skriver två professorer i dagens SOS. (red.)

”Vill man få kommunerna att inrätta nya institutioner, ska man trycka på det sociala behovet och inte anlägga så mycket pedagogiska synpunkter på saken” var rådet från Stefan Oljelund, engagerad i inrättande av fler förskolor i Göteborg redan år 1948. Det är en tråd vi kan följa genom åren fram till 2019.

Förskolan skulle hålla sig till omsorg och social gemenskap och träning. Skolan skulle (ska) ta hand om undervisningen, det var (är) i skolan barnen skulle lära. Bokstäverna och siffrorna hörde (hör) skolan till. Så det blev

rätt. Termer som lärande och undervisning hörde till skolan.

Senast i raden att markera gränsen för förskolan är skoldebattören Isak Skogstad med ett debattinlägg i *Aftonbladet*: "I förskolan ska barn leka inte plugga" den 28/1 2019. Debatt och olika synsätt på förskolan, liksom på skolan, är ytterst angeläget. Mera sällan uttrycks de dock med så vag kunskapsgrund och så svepande argumentation som i detta inlägg.

Skogstad framhåller: "Faktum är att när det gäller just förskolan är jag nog en av de främsta förespråkarna för flum. Förskolan ska inte fokusera på undervisning, det ska handla om att ge barnen en plats för lek, kreativitet och socialt samspel. // Det är därför som jag med oro bevittnar hur allt fler politiker talar om förskolans uppdrag. Nu ska begreppet 'undervisning' föras in i förskolans nya läroplan som träder i kraft i sommar.

Förskollärarna ska med andra ord nu börja bedriva 'undervisning' som syftar till att de små barnen ska "utveckla kunskaper och värden. // Det må låta fint och eftersträvansvärt, men frågan är varför ska förskolan syssla med undervisning?" Skogstad avslutar sitt inlägg: "Barnen ska helt enkelt leka, inte plugga".

Med flera decenniers erfarenhet av förskolan frågar vi oss: Har någon hört någon från förskolan, personal, politiker eller föräldrar som talar om att det ska bli plugg i förskolan? Förskolan är en verksamhet där lek, lärande och omsorg är integrerat. Det finns mål mot vilka man ska rikta barns intresse och uppmärksamhet, såsom matematiska begrepp, teknik, naturvetenskap, språk och kommunikation, samt skapande (musik, rörelse, bild, etc). Och detta kan ske på många olika sätt; genom att föra in det i leken, genom att man läser böcker, genom att man går på studiebesök etc. Man kan nog våga påstå att den bästa förskolepedagogiken är informell, den sker i interaktion och kommunikation under hela dagen i förskolan, såväl när läraren har planerat en aktivitet som när barnen ska ta på sig ytterkläder för att gå ut – även om detta är ett uttryck för undervisning i förskolan!

Undervisning i förskolan handlar om att skapa möjligheter för att barn utvecklas och lära sig, och om detta ska ske så behöver undervisning var dialogisk och möta barn responsivt utifrån de erfarenheter de bär med sig. Att bedriva envägskommunikation fungerar inte med små barn. Barn lever i en värld omgiven av olika händelser och situationer och barn lär sig av de erfarenheter de blir delaktiga i.

Förskolan har genom sin historia mött mycket motstånd. Det har framför allt berört förskolan som samhällsstruktur. En utbyggd förskola skapade förutsättningar för ett arbetsliv byggt på både kvinnors och mäns deltagande och förändrade relationerna inom familjen och mellan familj och stat. Det var en förändring som mötte stor tveksamhet och aktivt motstånd. Vi ser liknande förhållande i många länder även i ett nutidsperspektiv.

En hög grad av konsensus kring den svenska förskolan uppnåddes under 1970-talet med en omfattande utbyggnad, vilket idag innebär att förskola utgör en del i varje barns barndom och uppväxt.

Förskolan har utmanat gränserna till familjen och till skolan. Motståndet under förskolans framväxt gällde framför allt förhållandet till familjen. Barnen skulle vara i hemmet och helst modern också. Nu gäller kritiken och motståndet framför allt innehållet i förskolan, och frågan om vem som ska göra vad. Familjen, förskolan eller skolan?

Sverigedemokraterna (SD) har under en längre tid framfört kritik och motionerat till riksdagen om en serie ändringar i läroplanen för förskolan. Ett övergripande problem, ur SD:s perspektiv, förefaller vara förhållandet till mångkultur och det mångkulturella.

Caroline Szyber och Sara Skyttedal, högt uppsatta företrädare för KD, talar i olika artiklar i Dagens Samhälle (13/8, 23/8, 29/8) om genusflum i förskolan, om vikten att skrota genusexperimentet och det normkritiska arbetet.

Förskolan kritiserar också för sina ambitioner vad gäller barns lärande och kunskapande. Nej stanna vid det sociala. Förskolan har gedigen erfarenhet av att motarbetas, att känna igen revirstrider och professionaliseringskamp.

Vi kan dock konstatera att begränsa innehållet till kuddrummet, kanske bidrar till att man utvecklar sin motorik, men om man vill att hela barnet ska utvecklas socialt, kognitivt och emotionellt, så kräv mer av den verksamhet som barnen möter under sin förskoletid!

Ingrid Pramling Samuelsson, professor, Göteborgs universitet och Ingegerd Tallberg Broman, professor, Malmö universitet